

वल्गुभञ्जी m. N. pr. = वल्गुभाचार्य HALL 93. 227.

वल्गुभता f. nom. abstr. von वल्गुभ *Liebling*: स्त्रीषु वल्गुभतां याति *er wird ein Liebling der Weiber* MBH. 13, 5154. पट्कुञ्जलमपि जलदे वल्गुभतामेति सकललोकस्य Spr. 2272. राजवल्गुभतामेति *er wird ein Liebling des Fürsten* PANĀR. 4, 6, 17. तात° (s. die v. l.) PRAB. 10, 5. अति° PANĀT. 221, 5.

वल्गुभदीक्षित m. N. pr. eines Lehrers, = वल्गुभाचार्य HALL 143. 227.

वल्गुभदेव m. N. pr. eines Dichters Verz. d. Oxf. H. 124, b, 29.

वल्गुभन्यायाचार्य m. N. pr. eines Autors HALL 74.

वल्गुभयालक m. Rosshirt TRIK. 2, 8, 47. HĀR. 117. BHŪRIPR. im ÇKDr.

वल्गुभपुर n. N. pr. einer Stadt Kshitiç. 12, 4. eines Dorfes (ग्राम) 10, 18. 18, 8.

वल्गुभशक्ति m. N. pr. eines Fürsten KATHĀS. 10, 17. 59.

वल्गुभस्वामिन् m. N. pr. = वल्गुभाचार्य WILSON, Sel. Works I, 363.

वल्गुभाचार्य m. N. pr. eines Lehrers und Gründers einer Vishṇu-istischen Secte COLEBR. Misc. Ess. I, 196. WILSON, Sel. Works I, 34 u. s. w. HALL 93 u. s. w. Verz. d. Oxf. H. 38, a, No. 94. 274, a, No. 649. 387, b, No. 325.

वल्गुभाष्टक n. die acht Strophen Vallabha's, Titel einer Schrift HALL 152. °विवृति Verz. d. Oxf. H. 274, a, No. 649.

वल्गुभी f. N. pr. einer Stadt KATHĀS. 22, 60. 116. 128. 29, 75. 32, 44. HIOUEN-THSANG II, 162. 404. Vie de HIOUEN-THSANG 206. LIĀ. II, 409. 730. III, 301. fgg. In allen Stellen des KATHĀS. wäre metrisch auch वल्गुभी möglich, dagegen erfordert das Metrum BHATṬ. 22, 35 die Schreibart वल्गुभी (s. d.).

वल्गुभेश्वर m. N. pr. eines Fürsten Ind. St. 8, 330.

वल्गु n. s. u. वल्गु.

वल्गुरि und °री f. 1) Ranke, Rankengewächs; = मञ्जरी AK. 2, 4, 1, 13. H. 1122. HALĀJ. 2, 30. °री VARĀH. BRH. S. 53, 21. वल्गुरीश्वरन् PANĀT. 229, 16. निष्पाव° MĀRK. P. 50, 83. शय्या लतावल्गुरी Spr. 3153, v. l. अनपायिनि संश्रितद्रुमे गजभ्ये पतनाय वल्गुरी KUMĀRAS. 4, 31. विष° Spr. 1549. भुजा° SĪH. 37, 5. दोर्वल्गुरी PANĀR. 3, 5, 21. Spr. (II) 183. गात्र° PANĀR. 3, 5, 24. व्यालोलालक° Spr. 2629. — 2) ein best. Metrum: 32 + 50 Moren COLEBR. Misc. Ess. II, 134. — Vgl. झङ्गार°, गन्ध°, नाग°, वन°, सोम°.

वल्गुपुर n. N. pr. einer Stadt RĀGA-TAR. 7, 220. 8, 542. 544. 624. 1446.

वल्गु (selten und meist aus metrischen Rücksichten) und वल्गु f. 1) Rankengewächs, Schlingpflanze AK. 2, 4, 1, 9. 3, 4, 1, 69. 6, 1, 3. H. 1118. an. 2, 509. MED. I. 38. HALĀJ. 2, 25. M. 1, 48. 8, 247. 330. 11, 142. MBH. 1, 6067. वृत्तगुल्मलतावल्गुयस्त्वक्सारस्तृणातायः 6, 171. 13, 2992. MĀRK. P. 13, 33. VARĀH. BRH. S. 48, 5. वल्गु विष्टयते वृत्तं सर्वतश्चैव गच्छति MBH. 12, 6833. 4841 (वल्गुवि st. वल्गुवि ed. Calc.). Spr. 3328. 5305. लता वल्गुश्च गुल्माश्च R. 2, 80, 6. 3, 32, 10. SUÇR. 1, 73, 15. 80, 14. 107, 17. 199, 9. VARĀH. BRH. S. 28, 13. 41, 3. 43, 13. 48, 66. 53, 18. 22. 26. 93, 37. 42. MĀLATIM. 1, 13. Spr. 1972. KATHĀS. 19, 81. 69, 7. RĀGA-TAR. 1, 371. BHĀG. P. 5, 13, 18. PANĀR. 4, 7, 20. PANĀT. 299, 9. Insbes. eine Klasse von Arzeneipflanzen (विदारि, सारिवा, रजनी, गुडूची) SUÇR. 1, 143, 13. 146, 5. 2, 209, 2. Bildlich: दोर्वल्गु Gīt. 10, 11. भुजावल्गु (in ungebundener Rede) 81, 15. भूचापवल्गु Spr. 2082. विद्युद्वल्गु 421. मनोभव°

KATHĀS. 17, 73. मार° 72, 286. लज्जा° Spr. 188. कर्म° BHĀG. P. 5, 14, 40. सर्वसंसार° Verz. d. Oxf. H. 120, a, 13. — वल्गुसिद्धि (?) 92, b, 32. — 2) Bez. best. Pflanzen: = अन्नमोदा H. an. MED. = कुसुमात्तर H. an. = कैवर्तिका und चव्य RĀGĀN. im ÇKDr. — 3) वल्गु Bez. der Theile einiger Upanishad KATHOP. S. 92. 109. 121. 132. 143. 159. TAITT. ŪP. S. 42. Verz. d. B. H. No. 368; vgl. घनान्द°, उत्तर°, ब्रह्मानन्द्° (unter ब्रह्मानन्द् 1), मध्य°, शिवा°. — 4) वल्गु die Erde ÇABDAM. im ÇKDr. — Vgl. झङ्गार°, झङ्गु°, कृञ्ज°, चित्र°, घाङ्ग°, नाग°, नील°, पर्व°, प्रिय°, बदर°, वङ्ग°, फाणि°, ब्रह्म°, भद्र°, मधु°, मधुर°, मङ्ग°, माधव°, मेघ°, मोहन°, यज्ञ°, योजन°, रति°, राज°, वज्र°, विष°, सूर्य°.

वल्गुकाण्टकारिका f. Solanum Jacquini RĀGĀN. im ÇKDr.

वल्गुका demin. von वल्गु Schlingpflanze; s. झङ्गु°, अनुज्ञ°, कृञ्ज°, नाग°, भद्र°, मोहन°, योजन°, रङ्ग°, चित्रवल्गुका.

वल्गुकाय Koralle NIGH. PR.

वल्गु m. eine best. Pflanze mit giftiger Blüthe SUÇR. 2, 252, 1. Pfeffer AUSH. 24. Tabaschir RĀGĀN. in NIGH. PR. — Vgl. वल्गुज.

वल्गुहर्वा f. eine Grasart, = मालाहर्वा RĀGĀN. im ÇKDr.

वल्गुमत् (von वल्गु) adj. mit einer Schlingpflanze versehen; bildlich: अनुज्ञुभवल्गुमद्वल्गु (eigentlich adj. von अनुज्ञुभवल्गु) Gīt. 2, 19.

वल्गुमारा m. pl. N. pr. eines Volkes, v. l. für महाराष्ट्र VP. 188, N. 38.

वल्गुशाकट्योतिका f. eine best. Gemüsepflanze, = मूलपोती RĀGĀN. im ÇKDr.

वल्गुभूषण (°भूषण gedr.) m. eine best. Pflanze, = अत्यल्पपर्णी RĀGĀN. im ÇKDr.

वल्गु s. u. वल्गु.

वल्गुकीर्ण m. Bez. einer best. Deformität des Ohres SUÇR. 1, 33, 16. तनुविषमाल्पपालिर्वल्गुकीर्णः 36, 5.

वल्गुज m. Bez. einer Klasse von Pflanzen (= मुद्गादिक Comm.) VARĀH. BRH. S. 8, 13. 16, 25. Pfeffer ÇABDĀ. und RĀGĀN. im ÇKDr. — Vgl. वल्गु.

वल्गुबदरी f. eine Art Judendorn, = भूबदरी RĀGĀN. im ÇKDr.

वल्गुमुद्ग (वल्गुमुद्ग gedr., aber zwischen वल्गुबदरी und वल्गुवृन् stehend) m. eine Bohnenart (मकुष्ठ) RĀGĀN. im ÇKDr. वल्गु° NIGH. PR.

वल्गुवृन् m. Shorea robusta RĀGĀN. im ÇKDr.

वल्गु n. = शद्वल und नेत्र (नेत्र in MED. gedr.) H. an. 3, 598. MED. r. 212. = कुञ्ज, मञ्जरी und अनम्भस् H. an. = गहन und घोषध MED. Nach ÇKDr. sollen VICVA, DHARA und ÇABDAR. वल्गु n. lesen. — Vgl. वल्गु.

वल्गु UGĀVAL. zu UNĀDIS. 4, 90. m. f. n. TRIK. 3, 5, 22. getrocknetes Fleisch, m. f. (घा) und n. AK. 2, 6, 2, 14. TRIK. 3, 3, 370. MED. r. 212. n. H. 624. an. 3, 598. fg. M. 5, 13. JĀGĀN. 1, 175. SUÇR. 1, 41, 16. 70, 6. 103, 14. 2, 233, 11. 437, 15. Nach den Lexicographen ausserdem noch: Schweinefleisch, m. f. n. TRIK. MED. n. H. an. n. = वनेत्र, वाहन und ऊषर H. an. = नेत्र, गहन und उषर (sic) TRIK. — Vgl. वल्गु.

वल्गुक्र m. Bez. einer best. Deformität des Ohres SUÇR. 1, 33, 14. कृ-स्ववृत्तसमोभयपालिर्वल्गुक्रः 18.

वल्गु f. Myrobalane HĀR. 92.

वल्गु m. Schössling, Zweig TS. 7, 3, 1, 1. BHĀG. P. 3, 8, 29. मुञ्ज° ÇAT. Br. 3, 2, 1, 13. शत° RV. 3, 8, 11. VS. 5, 43. 12, 100. AV. 6, 30, 2. शतव-